

**סיפורים ושירים
לילדים
לימי בין המיצרים**

מאת נשים מירושלים

תוכן

- 2..... **בטל התמיד הילה פורת**
- 5..... **מוריה ושילה מצפים לבניין המקדש אלישבע טויק**
- 7..... **אל"ף-בי"ת לגאולה ברויה וילבור**
- 8..... **כותל של אבנים טובות אלישבע טויק**
- 14..... **על קמצא ובר קמצא ברוריה וילבור**

קוראים יקרים מכל הגילים,

כבר יותר מחצי שנה שאנחנו שולחות לכם סיפורים ושירים, כדי לתרום ליצירת תרבות יהודית, שורשית ועכשווית. אם אתם אוהבים את פרי עטנו, עזרו לנו להגיע לעוד משפחות, לעוד ילדים, לעוד מורים ומורות. איננו מתעסקות כאן עם זכויות שמורות, אנחנו רוצות לזכות ולהעשיר את הרבים והרבות. היו שותפים במפעל, בלחיצת כפתור 'שלח', בהדפסה וחלוקה, בכל מה שתמצאו לנכון!

alonaelias@gmail.com
talrachmani39@gmail.com (יוזמת הפרויקט)
m.danino97@gmail.com
eli7tw@gmail.com
tyehudah78@gmail.com
hilaporat6@gmail.com

tyehudah78@gmail.com
talrachmani39@gmail.com
eli7tw@gmail.com
hilaporat6@gmail.com

בטל התמיד הילה פורת

"כתבי במחברת מה הם חמשת הדברים שקרו בי"ז בתמוז, " הקראתי בקול ושירי, החברה שאיתה אני מכינה שיעורי בית לפחות פעם בשבוע, קפצה מיד:

"שרפו את התורה!"

"טוב, " אמרתי ורשמתי במחברת. "מה עוד?"

הבטתי בדף המקורות שחילקה המורה רוחמה, וחיפשתי את התשובות הנוספות.

"הנה – כתוב כאן שבחורבן בית שני הובקעה העיר, " הקראתי, ושתינו רשמנו.

"מה עוד?" שאלה שירי, לועסת בלי משים את קצה צמתה.

הפכתי את הדף לצד השני וחיפשתי את המקור האחרון. למזלנו מצאתי במהירות את שלושת הדברים הנוספים: העמידו צלם בהיכל, נשברו הלוחות במדבר ובוטל התמיד.

"זהו?" שאלה שירי בהקלה, סוגרת את המחברת לפני שהספקתי לענות.

"לא, " מיהרתי לאכזב אותה, "יש פה שאלת חשיבה: בחרי אחד מהדברים שרשמת בשאלה שלוש, וכתבי בכמה שורות מדוע זהו דבר מצער וכואב לעם ישראל."

"אוף, אין לי כוח!" התלוננה שירי. "שאלות חשיבה זה לא בשבילי!"

"שירי, את כבר נערה בוגרת בכיתה ו', " חיקיתי את קולה של המורה רוחמה, "הגיע הזמן להפעיל כוחות שמתאימים לגילך."

שירי זרקת עליי כרית, ואני בתגובה העפתי עליה את הכותונת של אפרת אחותי, שהייתה מונחת על המיטה לידי.

"ברצינות, " הודיעה חברתי והתיישבה על המיטה, מושכת לה ספר מהמדף הסמוך, "כבר שש בערב, אני עייפה. אני אסתדר בלי השאלה הזו. את יכולה לעשות אותה, אני לא מפריעה לך."

והיא שקעה בקריאה של הספר החדש שאפרת קנתה לי ליום ההולדת לפני שבועיים.

"בסדר, אני אעשה לבד, " השלמתי עם המצב והתעמקתי ברשימה.

הכי קל זה הבקעת העיר. גם שריפת התורה זה די מזעזע, וגם העמדת פסל בבית המקדש. התלבטתי כמה שניות ואז התחלתי לכתוב: 'בית המקדש היה המקום הקדוש ביותר לעם ישראל, המקום שעבדו בו את ה' והראו לכל העולם שיש אלוקים בישראל. לכן כשהעמידו הגויים פסל במרכז בית המקדש זה פגע ביהודים מאוד...'

המשכתי לרשום בקלילות עוד כמה מילים והצצתי שוב בדף המקורות. אולי כתוב שם עוד משהו על הפסל שאוכל להוסיף?

לא. לא היה כתוב. רק כמה מילים צדו את עיני במקור מספר שלוש: 'לא לן אדם בירושלים ויש בידו עוון... תמיד של שחר היה מכפר על עבירות שנעשה בלילה ותמיד של בין הערביים מכפר על עבירות שנעשו ביום'.

יפה, מלמלתי לעצמי, פעם היה קרבן תמיד מכפר על העבירות ואנשים תמיד קמו בבוקר והרגישו חדשים ונקיים בזכות תמיד של שחר.

סגרתי את המחברת והצעתי לשירי שוקו.

"טליה, מה את עושה?" נשמע קולה של אמא מחדרה.

שירי כבר הלכה ואני כבר הספקתי לשוחח בטלפון עם שתי חברות, להכין מערכת למחר ולסדר את אחד המדפים שלי שדרש ניקוי. הרגשתי כבר עייפות, והחלטתי להשתרע על המיטה עם ספר ולנוח.

"אני קוראת," השבתי בצעקה לכיוון אמי, מקווה שזו הייתה סתם התעניינות...

"בואי רגע," ביקשה אמא ואני קמתי באי רצון.

אמא ישבה על כיסא בחדרה, ונראתה מעט עייפה.

"רציתי לבקש ממך לסדר את הבית, בבקשה," אמרה אמא. "אני מרגישה עייפה מאוד, ומחר בבוקר יגיעו כרגיל הילדים של המשפחתון. את יודעת שאני לא מספיקה לסדר בבוקר, וממש אי אפשר להכניס אותם לתוך הבלגן."

"אוף, אמא," זה היה נשמע לי מעיק ממש, "אני עייפה גם. אין לי כוח עכשיו. אני אקום מוקדם בבוקר ואסדר."

"את יודעת שיהיה לך קשה לקום מוקדם," ניסתה אמא להזכיר לי את הידוע לשתינו. אני מאוד מתקשה לקום בבקרים גם בשעה הרגילה.

"אני אלך לישון מוקדם," הבטחתי לה ופיהקתי. אמי משכה בכתפיה באי רצון, אבל כנראה לא היה לה כוח להתווכח.

הבעיה הייתה שהיא צדקה. קמתי בבוקר מאוחר, מיהרתי להתארגן ופשוט שכחתי... שכחתי שהבטחתי לסדר, ורק כשעמדתי לצאת, הבחנתי באמי מסדרת מעט את הסלון כשנשמעה דפיקה בדלת, והילד הראשון כבר הגיע.

"אוי, אני מצטערת, שכחתי," התנצלתי בחצי פה ומיהרתי לעזור לה כמה שיכולתי.

"עכשיו כדאי שתזדרזי," אמרה אמי, והראתה על השעון שכבר הורה על איחור רציני.

רק בדרך, כשהילקוט מטלטל על גבי, התחילה ההרגשה הרעה למלא את לבי. אמא ביקשה ואני התחמקתי ובסוף גם בבוקר לא עזרתי... והיא עובדת קשה כל כך. ולא הרבה מבקשת עזרה.

נכון, התנצלתי וקצת עזרתי לסדר לבסוף. ובכל זאת, ההרגשה שיכולתי לעשות טוב יותר לא הניחה לי.

'בפעם הבאה,' הבטחתי לעצמי בניסיון לגרש את התחושה המעיקה, 'בפעם הבאה אני אשתדל לעשות מה שאמא מבקשת. היא לא מבקשת סתם כך. אני אשתדל לזכור את זה.'

התקרבתי לשערי בית הספר. האם הסתלק לו הגוש שהציק לי בלב? לא לגמרי.

'תמיד של שחר היה מכפר על עבירות שנעשה בלילה,' צפו לפתע המילים לנגד עיניי.

הלוואי וכבר יהיה לנו תמיד של שחר, חשבתי לעצמי, ונוכל להרגיש שאחרי שהתנצלנו וניסינו לתקן, נסלח והתכפר לנו. הלוואי...

מוריה ושילה מצפים לבניין המקדש אלישבע טויק

בבוקר התעוררו מוריה ושילה מהשינה בעצמם. הם באו לסלון, וראו שם את אמא יושבת על כיסא קטן.

"הי, אמא, למה את יושבת על כיסא כזה קטן?" צחק שילה בן החמש.

"ולמה לא הערת אותנו בבוקר?" המשיכה מוריה את השאלה של התאום שלה.

"היום אני חלשה, ולכן אני נחה." ענתה אמא ברצינות.

"למה את חלשה?" שאלו מוריה ושילה ביחד.

"כי אני צמה. היום זה תשעה באב. זה יום עצוב, כי בתאריך הזה נחרב בית המקדש לפני הרבה שנים, וכל עוד הוא לא נבנה – אנחנו עצובים ואבלים. ולכן אני יושבת על כיסא קטן ולא נוח, כדי להרגיש את האבלות."

"גם אני רוצה לצום!" קרא שילה. "גם אני!" קראה גם מוריה. "גם אני רוצה להתאבל!"

"אתם עוד ילדים צעירים," ענתה אמא. "אתם צריכים לחשוב על דרך אחרת להתאבל. על דרך אחרת להביא את הגאולה ושבית המקדש ייבנה."

מוריה ושילה הלכו למטבח, ולקחו בעצמם אוכל לארוחת הבוקר, כי לאמא היה קשה לתת להם. הם מרחו לבד גבינה בלחם (ולא שוקולד, כי שוקולד הוא משמח, והיום זה יום עצוב!), נטלו ידיים לבד ואכלו לבד – ממש כמו גדולים!

אחר-כך הלכו לחדר, וחשבו מה לעשות.

"את יודעת," אמר שילה. "כשנהיה גדולים – גם אנחנו נצום בתשעה באב!"

"לא!" אמרה מוריה. "כשנהיה גדולים בעזרת ה' בית המקדש כבר ייבנה, ואף אחד לא יצטרך לצום!"

"אולי..." אמר שילה, "אולי נבנה את בית המקדש כבר עכשיו?"

"אבל איך נבנה את בית המקדש?" שאלה מוריה, "הרי אין לנו אבנים וזהב, כמו שהיו בבית המקדש!"

"נבנה מקפלה!" אמר שילה.

"וניקח גם את הסרטים שבצבע זהב ונקשט!" הוסיפה מוריה.

"ואחר-כך נביא את הבובות של החיות, שיהיו הקורבנות!" קרא שילה.

מוריה ושילה ניגשו במרץ למלאכה.

הם עבדו כך במשך זמן רב, עד שאמא כבר התחילה לדאוג: מה הילדים שלה עושים?

היא ניגשה לחדר הילדים, ונעמדה בפתח. לעיניה התגלה מראה נהדר: בית מקדש בנוי מקפלות ומקושט בסרטי זהב. מוריה שוכבת על ידו בצורה של הר, ושילה לבוש בבגדים יפים ועל ראשו מצנפת, והוא לוקח את פרות הצעצוע, ושם אותן על המזבח העשוי מקפלות.

"אני הכהן הגדול! ואני עכשיו מקריב קרבן בבית-המקדש!" הכריז שילה.

"תגיד שזה הקורבן הראשון בבית המקדש השלישי, שמקריבים אותו על הר המוריה – שזו אני!" צייצה מוריה.

שילה חזר על דבריה של מוריה.

"טו טו!" קראה אמא מעם הפתח.

מוריה ושילה הרימו את מבטיהם בהפתעה.

"אני השופר שמכריז על הגאולה ועל המשיח," הסבירה אמא.

"אתם ילדים כל-כך נהדרים, ונתתם לי לנוח כל-כך יפה! אני בטוחה שבזכותכם ייבנה בית המקדש האמיתי!"

ואמא ניגשה גם היא לבית המקדש הקטן, ליטפה את גבה של הר המוריה, נשקה ללחיו של שילה הכהן, והרימה גם היא כבשת-צעצוע להקריבה כקרבן.

אל"ף-בי"ת לגאולה ברוריה וילבור

איכה קרה הדבר

בית המקדש חרב, בית הבחירה

גם בימינו לא נבנה?

דברים קשים קרו

הגולים טרם שבו

והפירוד גורם למועקה

זמן הגאולה

חשבנו שהגיע.

טרם זכינו...

"ייבנה בית המקדש" –

כמה פעמים שרנו, ביקשנו,

לבוא גואל ציפינו

מה יהיה עלינו?

ניסים חווינו

סוף לצרותינו קיוונו

עם מאוחד – זה הפתרון

פה זה מקומנו – זו ארצנו

צרות ומחלות – לא עלינו

קרב הגאולה ברחמים וברצון.

ראה, שיפרנו מעשינו

שלום שים בינינו ועלינו

תודה, שלמים ועולה – השב לחיינו.

ביתל של אבנים טובות אלישבע טויק

"אני נכנסת לחדר כדי לנוח קצת, בסדר?" אמרה אמא, ושפשפה את ראשה הכואב.

"בסדר", ענתה גאולה בת התשע, ומיד הניחה את הספר שבו קראה בצד. אמא אמרה לה עוד לפני שהתחיל צום תשעה באב שביום הזה היא תעזור יותר מהרגיל, ותשגיח על אחיה הקטנים. עכשיו הגיעה ההזדמנות.

"משעמם לי!" קרא אליהו בן השש.

"כן, משעמם נורא!" אמרה גם נטע בת הארבע, וזרקה מידיה את הבובה שאת שעה סירקה עד עכשיו.

"מם! מם!" קרא גם דוד בן השנתיים, וצחק.

גאולה הניחה יד על מצחה, וחשבה. מה אפשר לעשות? איך תעסיק את אחיה הקטנים, כדי שלא יפריעו לאמא?

הבובה הזרוקה של נטע, שנפלה אל בין מבני הלגו שבנה אליהו קודם-לכן ופירקה אותן, עד שהתערבבו אבני הלגו בפירורי הקרקרים שזלל דוד – נתנה לה רעיון.

"בואו נסדר את הסלון!" הכריזה גאולה. "כדי שכאשר אמא תקום וכשאבא יבוא – יהיה להם נעים בעיניים."

"לא רוצה לסדר", משכה מיד נטע בכתפיה.

"זה משעמם לסדר!" קרא גם אליהו, וניסה להרכיב מחדש את מבני הלגו שלו.

"לא 'צה! מם!" חזר אחריהם דוד, ורמס ברגליו הקטנות את קוביות הלגו שבקושי הספיק אליהו לבנות.

"אבל..." שוב התקמט מצחה של גאולה במחשבה, ואז האירו עיניה כשעלה לה רעיון: "אבל אם נסדר – זו תהיה מצווה! ואם נעשה מצוות – נוסיף אבנים לבית-המקדש!"

"אבנים?" שאל אליהו.

"לבית המקדש?" שאלה נטע.

"נים! נים! דס!" צהל דוד.

"כן!" אמרה גאולה. "אתם יודעים – בית-המקדש נחרב בגלל שעם-ישראל לא עשה מצוות, ובית-המקדש ייבנה אם עם-ישראל יעשו ה-ר-ב-ה מצוות! וככה, כל מצווה שאנחנו עושים, כאילו בונה אבן של בית-המקדש! ואם נעשה הרבה מצוות – יהיו לנו הרבה אבנים לבית-המקדש, והוא סוף-סוף ייבנה!"

"אבל אנחנו לא רואים בכלל את האבנים האלה, אז מה זה שווה?" אמר אליהו.

"כן, מה זה שווה בכלל?" אמרה גם נטע.

ודוד – ניצל את ההזדמנות שכל אחיו עסוקים, והלך למטבח לקחת לעצמו עוד כמה קרקרים. שוב חשבה גאולה, ושוב היה לה אור בעיניים כשעלה לה הרעיון: "אז בואו נעשה את האבנים האלו! לא אבנים באמת – בכאילו – אבל ה' יראה אותן, ויוסיף אבנים לבית-המקדש האמיתי!"

"איך נעשה את האבנים האלו?" שאלה נטע.

"אולי מלגו?" הציע אליהו.

גאולה חשבה רגע, ואז החליטה: "נצייר אבנים על נייר, ונגזור אותן, וכך נוכל לכתוב עליהן את המעשים הטובים שנעשה. אחר-כך נבנה אותן – בכאילו – ונדביק אותן על... על הדלת של הבית!"

הילדים נמלאו התרגשות. גאולה הביאה דפים, צבעים ומספרים, ושלושתם ישבו וציירו ריבועי אבנים וצבעו אותם. אפילו דוד הגיע מהמטבח, עם ערימה של קרקרים בידי, וזנח אותם מיד כשראה את הצבעים. גאולה ציירה בשבילו כמה אבנים, ונתנו לו טוש צהוב, שיצבע אותן. הוא כמוהו רק קשקש – אבל הם לא אמרו לו כלום: הם רצו לעשות מצווה!

אחרי שהיו האבנים מוכנות, כתבה גאולה על אחת האבנים: "לא העלבנו את דוד על הקשקוש שלו," ואז הדביקה את האבן מנייר בתחתית דלת הבית בעזרת סלוטייפ.

"ועכשיו – לסדר!" קראה גאולה.

אליהו התכופף מיד כדי לאסוף את כל הלגו בחזרה לקופסה. נטע התכופפה כדי להרים את הבובה ולהניח אותה במקום. גאולה לקחה מטאטא, ובעזרת דוד, שהתעקש גם הוא להחזיק במטאטא, סיטאה את כל פירורי הקרקרים וגם את הקרקרים השלמים שזרק דוד.

על כל אחד מהדברים האלו הדביקה גאולה אבן צבעונית על הדלת, אחרי שכתבה בה מה המצווה שנעשתה.

הם המשיכו כך לסדר את שאר הצעצועים והחפצים שהספיקו להוציא במהלך הבוקר, כולל הדפים והצבעים והניירות הגזורים, עד שהיה הסלון מסודר כמעט כמו שאמא אוהבת, וגאולה כתבה גם את המצוות הללו על אבנים נוספות.

"מה עכשיו?" שאל אליהו, לאחר שהביטו בהנאה במעשה ידיהם.

"איזה עוד מצוות נעשה עכשיו?" שאלה גם נטע.

בדיוק באותו רגע מצא דוד את הבקבוק שלו, הרים אותו, והחל לבכות כשגילה שהוא ריק.

"מי ימלא לדוד את הבקבוק, ואז יזכה בעוד מצווה?" שאלה גאולה, שהחזירה את המטאטא למקום.

"אני!" קרא מיד אליהו.

"אני!" קראה מיד גם נטע.

שניהם קפצו ופנו לקחת מדוד את הבקבוק.

"אני אמרתי ראשון!" קרא אליהו.

"אבל גם אני רוצה לתת לו ולזכות במצווה!" בכתה נטע.

"בואו נראה מי מוותר וזוכה באבן?" שאלה גאולה, ששבה לסלון.

"אני אוותר," אמר אליהו מיד, ונטע המאושרת הלכה למלא לדוד את הבקבוק בכיור הקטן של נטילת הידיים. בסופו-של-דבר היא קצת התקשתה לפתוח ולסגור את הבקבוק, אז גאולה עזרה לה, וכך הם זכו בשלוש אבנים נוספות: אחת של נטע, שמילאה את הבקבוק, אחת של אליהו, שוויתר לה, ואחת של גאולה, שעזרה לה.

"אני רעב..." אמר כעת אליהו.

"גם אני רעבה..." אמרה נטע.

"אָחם..." מלמל דוד, ושוב ניגש למטבח.

"אני אכין לכם משהו לאכול," אמרה גאולה, וצעדה בעקבות דוד למטבח.

"ואז תזכי באבן בשביל בית-המקדש!" נצצו עיניו של אליהו, וגאולה הנהנה במטבח.

אחרי שמרחה גאולה כמה כריכים בחומוס ובגבינה, הלכו כל הגדולים ליטול ידיים. לנטע בהתחלה לא התחשק ליטול ידיים, אבל כשאליו הזכיר לה שזו מצווה ושהיא תקבל אבן על הדלת – היא מיד נעמדה אחריו בתור.

עד סוף הארוחה כבר היו להם עוד כמה אבנים על הדלת: על כל נטילת ידיים, ועל כל ברכת המוציא. גם על הוויתור שעשתה נטע לאליו על הכריך האחרון שנשאר (אמנם גם ככה היא לא כל-כך אוהבת חומוס, שזה מה שהיה בכריך האחרון, אבל עדיין זו הייתה מצווה!), וגם על המים שמזג אליהו בכוסות לכולם, וכמובן על ברכת המזון, שאותה בירכו כולם ביחד – גאולה מתוך הסידור, ואליהו ונטע (ואפילו דוד) חוזרים אחריה בהתלהבות.

אחר-כך היו להם עוד כמה אבנים: אליהו היה בשירותים, ובירך אחר-כך אשר יצר. גאולה סידרה את הכיסוי של הספה, שגלש מטה כשדוד קפץ על הספה. נטע שיחקה שוב בבובות, ומיד אחר-כך סידרה אותן במקום. קיר האבנים שעל הדלת הלך וגדל, והדלת נצצה מרוב צבעוניות!

והנה ניגש דוד אל הדלת, והביט בהתעניינות על הציור המוזר (מבחינתו) שעליה. ואז – הוא שלח את ידו, וניסה לתלוש את האבנים הדבוקות לדלת.

"לא!!!" נזעקה גאולה.

"לא!" קראו גם אליהו ונטע, ושלושתם נעמדו ליד הדלת, כדי להגן על אבני המצוות שלהם.

"אולי..." אמרה גאולה, והסתכלה על דוד הקטן, "אולי גם דוד רוצה לקיים מצווה ולזכות באבן?"

"אבל איזו מצווה הוא כבר יכול לעשות?" שאל אליהו.

"הוא בכלל לא מבין, הוא קטן!" אמרה נטע.

"הם..." חשבה גאולה. "הוא יכול להתפלל! והוא יכול לשים פתק בכותל של האבנים האלו, כמו ששמים בכותל המערבי!"

אליהו ונטע התלהבו.

אליהו הלך להביא פתק קטן, ועליו כתב כמה מהאותיות שהוא יודע. נטע הלכה להוציא סידור מהמדף, ושניהם נתנו את הפתק והסידור בידיה של דוד המופתע.

דוד כמעט זרק את הפתק ואת הסידור, אבל גאולה הראתה לו איך הוא יכול להחזיק את הסידור ולהתנדנד כאילו הוא מתפלל, ואז עזרה לו לתחוב את הפתק המקופל בין האבנים של ה"כותל".

"איזה יופי אתה מתפלל!" אמרה לו גאולה.

"לל, לל!" קרא דוד, ומחא כפיים, עם הסידור הקטן עדיין ביו ידיו.

"מגיעה לו על זה אבן, לא?" שאל אליהו.

"בטח!" אמרה גאולה, "וגם לך מגיעה אבן – שהבאת לו פתק. וגם בזכות נטע צריכה להיות פה עוד אבן – כי היא הביאה לו את הסידור."

"וגם בזכותך צריכה להיות פה אבן – כי עזרת לו!" קראה נטע בשמחה.

גאולה חייכה, וכתבה ארבע אבנים חדשות לבית-המקדש הפרטי שלהם.

בדיוק כשסיימה גאולה לתלות את האבנים החדשות – נפתחה הדלת באיטיות, ואבא נכנס הביתה. הוא היה בכותל כבר משעה מוקדמת בבוקר, וכעת הוא חזר, והיה מאוד מותש וחלש.

הילדים מיד התגייסו לעזרה: נטע הובילה את אבא אל הספה. גאולה הדליקה מיד את המזגן. אליהו רצה להביא לאבא כוס מים, אבל נזכר שאבא צם, ולכן הביא לו כרית מהחדר, כדי שלאבא יהיה נוח יותר על הספה.

"אתם ילדים נהדרים," אמר אבא. "בזכות ילדים צדיקים כמוכם – יבנה בית-המקדש!"

"בטח שהוא ייבנה!" קרא אליהו.

"אפילו כבר התחלנו לבנות אותו!" קראה גם נטע.

"דס! דס!" קרא דוד, וגאולה הצביעה על הדלת של הבית.

אבא הסתכל, מופתע, באבני המצוות שאספו הילדים בשעות האחרונות, וחייך כשגאולה הסבירה לו מה בדיוק היה הרעיון שלה.

"אם כך," אמר אבא, "אז מגיעות לכם עוד כמה אבנים – על כל מה שעשיתם בשבילי כשחזרתי עכשיו!"

"ועוד אבן טובה ויקרה מגיעה לכם," נשמע פתאום מהמסדרון קולה של אמא, שבדיוק קמה ממנוחתה, "על מצווה חשובה מאוד – מצוות כיבוד הורים. נתתם לי לנוח נהדר ולא הפרעתם!"

הילדים הביטו באמא באושר, ולמרות כל העצב של תשעה באב – הם הרגישו שמחים.

גאולה כתבה את כל המצוות הללו על אבנים מצוירות נוספות, ותלתה אותן בזהירות על הדלת.

אבא, אמא, וארבעת הילדים הסתכלו על כותל האבנים הטובות שלהם, והתפללו בכל הלב – שבית המקדש האמיתי כבר ייבנה.

על קמצא ובר קמצא ברוריה וילבור

שכבתי על המחצלת בניסיון להירדם. המחשבות על מה שקרה הבוקר עם חברותיי הפריעו לי להצליח בזה. הבוקר, כשיצאנו מעט לשוח בשדה, רצתה גם זלפה חברתנו להצטרף אלינו. זלפה היא בת גילנו, אבל משום מה היא עושה את הכול לאט מדי – גם כשמזג האוויר השתנה בפתאומיות בזמן שהיינו בחוץ, והחל לרדת גשם חזק – כולן רצו מהר כדי לתפוס מחסה, אך היא הלכה לאט. רציתי לחכות לה, אבל שאר הבנות האיצו בי שלא אשאר עם זלפה. "בעיה שלה שהיא איטית כל כך", הן אמרו.

אינני יודעת מה בדיוק יש לה לזלפה, אבל ברור שהיא שונה – ההליכה שלה איטית, הדיבור שלה איטי. היא הולכת בצורה משונה, כאילו היא ממש סוחבת את כל העולם על כתפיה. היא מדברת לאט ולא ברור, והרבה פעמים צריך לנחש מה היא אומרת. הבנות צוחקות ואומרות שבזמן שהיא אומרת מילה, הן כבר מסיימות שני משפטים.

למרות כל מה שהבנות אומרות, הלב שלי כואב על זלפה.

רעשי דיבורים הפריעו את מחשבותיי. אבא ואמא דיברו בחדר השני, ואבא נשמע סוער במיוחד. מעניין, מה קרה?

ניסיתי להקשיב. שמעתי חצאי מילים, דברים לא ברורים, אבל היה ברור שמשוה לא טוב קרה. היססתי אם לצאת ולברר, אבל ידעתי שאבא ואמא לא ירצו שאתערב בשיחות שלהם. בסוף, למרות כל ההמולה, נרדמתי.

בבוקר ראיתי שאמא מודאגת, חשתי איזה מתח באוויר.

"מה קרה?" שאלתי אותה. אמא נותרה שקטה. היא לא ענתה.

אבא נכנס עם כד החלב, הוא עדיין היה חם, ואבא זירז אותנו להתיישב לפת שחרית וליהנות מהחלב הטרי שזה עתה חלב מהעז.

התיישבנו, וראיתי שפני אבא אינם כתמול שלשום.

שוב שאלתי: "מה קרה?"

שקט נותר בחלל.

נזכרתי שאבא יצא אתמול לסעודה חשובה, אז ניסיתי לדובב אותו בשאלה אודותיה:

"איך הייתה הסעודה אתמול אצל העשיר?"

אבא השפיל מבטו. בקול חלוש ענה, "היה נורא."

"מה קרה?" שאלתי בפליאה. ידעתי שזו הייתה סעודה חשובה. שמעתי שחשובים ונכבדים הוזמנו אליה. ידעתי עד כמה אבא התרגש שהוזמן לסעודה, וכיצד התכונן אליה. נזכרתי איך אמא טרחה והכינה לו בגדים מכובדים לקראת הסעודה המדוברת.

"מה היה?" קולי היה מתוח. חזרתי ושאלתי כמעט בתחינה, "מה היה?"

אבא הביט בעיניי, ואמר, "זו בושה לכל מי שהיה, אני מתבייש נורא."

אבא שתק רגע, ואז החל לספר:

"את יודעת מכירה את קמצא ובר קמצא? שני אנשים באזור עם שמות דומים מאוד."

"בוודאי שאני מכירה," אמרתי. "וכולם יודעים שרק השמות דומים – מלבד זאת הם אנשים שונים מאוד."

"כנראה שלא כל אחד יודע," אמר אבא. "כנראה שלא כל אחד הבין עד כמה הם שונים."

לא הצלחתי להבין. מה היה? מה קרה?

אבא ראה את החוסר ההבנה בעיני והמשיך:

"הגענו לאולם חדר האוכל, התיישבנו לאכול. השולחן היה ערוך בכל טוב, בשפע של מאכלים, ביין ובפירות טובים. הכול הוגש בתוך כלים נאים, וסביבי ישבו חשובי הקהל, תלמידי חכמים, עשירי עולם."

"בעל הבית נראה מרוצה, וכל כמה זמן הרים לחיים."

"הייתה אווירה טובה, ממש תענוג. אך לפתע נשמעו צעקות. בהתחלה ניסיתי להביט לכיוון אחר, להתעלם, קיוויתי שהן ייפסקו. אבל הצעקות הלכו וגברו, וגם קול בכי עלה. ומה שנאמר לי – עלה על כל דמיון. הסבירו לי שבעל הבית כועס, רוגז וצורח, כיוון שהוא הזמין את קמצא – אבל במקומו הופיע בר קמצא."

אבא המשיך ותיאר איך הוא ראה את בר קמצא מתחנן שייתנו לו להישאר, שתימנע ממנו הבושה שבסילוק לעיני כול. הוא אפילו הציע לשלם על מה שהוא אכל – אבל המארח המשיך לצרוח שהוא לא רוצה אותו בביתו. בר קמצא הגדיל להציע לשלם על הארוחה כולה, אבל שום דבר לא עזר.

"הבטתי סביבי, וראיתי שאנשים בהלם, לא מאמינים למראה עיניהם," סיפר אבא. "היו אנשים שהמשיכו לאכול כאילו לא שמעו דבר, והיו ששוחחו ביניהם.

"אני לא יודע מה להגיד לך, מילכה, אני מתבייש בזה נורא – אבל אני – אני קפאתי במקומי, הפכתי לאבן. לא זזתי ולא נעתי, והגרוע מכול – שתקתי. לא מחיתי על עלבוננו. הרגשתי מחנק, לא הייתי מסוגל לאכול יותר דבר. ישבתי וראיתי כיצד בר קמצא מוצא מהחדר. ואף אחד לא קם, לא עשה דבר למענו.

"אחרי המראה המזעזע הזה רק רציתי לחזור הביתה. כל מה שקרה אתמול בערב זה כמו חלום רע. מאוד רע."

"מה אתה חושב שיקרה?... "שמעתי את קולה של אמא.

"מה כבר יכול לקרות? את הנעשה אין להשיב." ענה אבא. "אני כל כך מתבייש..." הוסיף.

פתאום נזכרתי במחשבותיי מהלילה, וכיצד לא יכולתי להירדם. זיהיתי את הבושה העוטפת את הרגשות של אבא. כך בדיוק גם אני מרגישה על היחס שלנו כלפי זלפה.

בקול נמוך אמרתי, "גם אצלי, עם החברות שלי, יש משהו דומה. לא בידוק אותו דבר, אבל קצת מזכיר. אתם יודעים, החברות שלי לא ממש מסתדרות עם זלפה, עם זה שהיא איטית כל כך, קשה לנו אֶתה. ואני – אני מרגישה קרועה. קרועה בין מה שכולן עושות, כשהן מתעלמות ממנה, לבין התחושה הפנימית, הרגשת הלב שלי, שאומרת לי לקרב אותה, לא להשאיר אותה מאחור."

אמא התעשתה ראשונה, ואמרה בקול ברור וחם: "מילכה, את ילדה נבונה. ברור שאסור לפגוע בשום אדם. זלפה לא אשמה שיש לה קשיים."

אבא המשיך ואמר: "מילכה, את ילדה עם לב טוב וחכם, יש לך עוצמה! אני מאמין שיש לך את הכוחות לפעול נכון. עם הלב הרגיש שלך, תוכלי לכוון את החבורה לעשות מה שכל אחת הייתה רוצה שיעשו למענה."

"כן..." הנהנתי בראשי לאות הסכמה. "ברור לי שמה שקרה אתמול, בסעודה אצל העשיר, הוא ממש אסון. אסור שדבר כזה יקרה עוד פעם... אסור ששנאת החינם הזו תימשך..." השפלתי את מבטי, ולחשתי בלבי תפילה להצלחה במשימת האהבה החדשה שנטלתי על עצמי.